

Жлобіцька Діана Олександрівна, студентка

Житомирський державний університет Імені Івана Франка, Україна

Науковий керівник: Савчук Інна Іванівна, доцент, канд. філолол. наук

Житомирський державний університет Імені Івана Франка, Україна

РОЛЬ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ У РОЗВИТКУ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ

Постановка проблем. Мова та культура-поняття, які є нерозривні: без мови не існує культура, а без культури- мова. Це питання є досить актуальним у наш час, адже метою навчання іноземних мов є не лише формування мовної та мовленнєвої компетенції, а ще й соціокультурної, тому що володіння іноземною мовою не включає лише знання граматики та лексики, а це також уміння спілкуватись з представниками інших народів, особливо, якщо ми говоримо про носіїв, мову яких ми вивчаємо. Особливо увагу слід приділити для учнів старшої школи, адже в них є найбільша можливість поїхати на навчання закордон-це є успішність використання міжкультурної комунікації. Соціокультурна компетентність передбачає здатність сприймання різних народів, різну культуру, розуміти традиції та виявляти повагу до всієї культури, що стосується майже всіх країн, а на уроках варто інтегрувати у процес навчання, не відокремлюючи від звичайного процесу навчання, щоб виховати особистість, яка буде сприймати інші реалії та толерантно ставитись до іншокультурного середовища [1, с.192].

Обґрунтування актуальності проблеми. На уроках можливість комунікації обмежується лише учнями та вчителем. Було б доцільно, щоб вчителі мали можливість проходити короткочасне або довготривале стажування за кордоном, щоб більше ознайомитись з автентичними прикладами культури та комунікації з іноземцями, але така практика широко розповсюджена у закладах вищої освіти, однак у школі це не так поширено [4, с. 83]. Крім того, підручники, які використовують у школах, є продуктом українських видавництв, а це не є зовсім актуальними в англomовному середовищі, адже іноді не відображає сучасність матеріалу, але використання на уроках таких книг, об'легшує процес навчання учнів, адже матеріал поданий згідно їхнього розуміння [3, с. 249]. Однак не варто обмежуватись лише книжковими ресурсами, адже їх недостатньо для розвитку навичок міжкультурної комунікації.

Саме тому сучасні вчителі використовують безліч сучасних та інтерактивних методів. Поняття “інтерактивний” походить від англійського “interact” (“inter”- “взаємний”, “act”-“діяти”) [4, с.82]. В Україні розвинений формат навчання, який ще більше відкриває кордони до опанування мови та країни. Наприклад, участь носія мови на уроках англійської мови є дійсно потужним засобом формування міжкультурної компетентності, адже в таких ситуаціях учні повністю занурюються в середовище, де змушені застосовувати знання у реальних умовах.

Виклад основного матеріалу. Як зазначає Калініна Л.В, для розвитку соціокультурної компетенції на уроках слід використовувати ситуації, які дійсно бувають у житті, тобто розвивати критичне мислення, такі завдання слід

відпрацьовувати у різних форматах, а саме індивідуально, у парі, у малих та більших групах, щоб вміти не лише розв'язувати проблеми, але й ділитись цими рішеннями, а в групах-обговорювати та домовлятися [5, с. 52]. Тобто на інтерактивних уроках слід звертати увагу саме на дискусію між учнями, навчання відбувається за допомогою говоріння.

Розглянемо декілька цікавих прикладів-вправ, які релевантні до цієї теми:

Приклад 1:

Read about the freak weather conditions in the USA and find out their most peculiar features. Do some individual research about the survival skills necessary in tornado situation. Say what freaks of nature common for Ukraine.

Tornadoes are storms with very strong turning winds and dark clouds. These winds are perhaps the strongest on the earth. They reach speeds of 300 miles per hour. The dark clouds are shaped like a funnel – wide at the top and narrow at the bottom. The winds are the strongest in the centre of the funnel. Tornadoes are especially common in the United States, but only in certain parts. They occur mainly in the central states. A hot afternoon in the spring is the most likely time for a tornado. Clouds become dark. There are thunder, lightning, and rain. A cloud forms a funnel and begins to twist. The funnel moves faster and faster. The faster the winds, the louder the noise. Tornadoes always move in the northeastern direction. They never last longer than eight hours. A tornado's path is narrow, but within that narrow path a tornado can destroy everything. It can smash buildings and rip trees. Tornadoes can kill people as well. The worst tornado swept through the states of Missouri, Illinois and Indiana in 1925, killing 689 people. Modern weather equipment now makes it possible to warn people of tornadoes. People have a much better chance to protect themselves. But nothing can stop tornadoes from destroying everything in their path

Приклад 2:

``MEALS AT HOME AND DINNING OUT``

Role play

Role-card a costumer

Make up an act a dialogue as if you (a foreign sailor) being starved after having done the city were ordering a meal at an English restaurant. You have repressed for time and ask a waiter to serve you as fast as he can.

Useful language:

Show me the menu, please!

And may I have a steak, please?

A beefsteak, please

What could you suggest for dessert?

Ice-cream, please. (no sweet, thanks, just coffee.)

Waiter, (will you bring me), the bill, please!

Can I pay in cash/ by credit card?

Role-card B Waiter

You work at an English restaurant as a waiter

Make up and act a dialogue as if you were serving a customer (a foreign sailo) at the restaurant who feels hungry and thirsty after having seen the sights of London during his short stay at this sea port.

Useful language:

Good evening! Table for three (one)?

Here you are, sir. What kind of soup would you like?

Can I take your order, sir?

Have you chosen something, sir?

Any vegetables? We've got cabbage, potatoes, carrots.

And to follow? How about the sweet?/ What would you like afterwards?

Приклад 3:

For the future sportsperson say that in sport it's a little thing that matters the most.

What can it be?

Do you agree with this statement of Americans?

Look at the picture and say what country this sport comes from.

Find more information about:

famous players,

famous teams,

famous competitions.

Share your experience in playing this game. Suggest some ways of increasing the popularity of this sport in Ukraine.

Приклад 4: DEBATE

"Bullying at School: Stop or Do Nothing?"

Objective:

Develop students' intellectual and social skills, critical thinking, and ability to negotiate. Foster tolerance, respect, and active civic participation.

Tasks:

Identify and support intellectual abilities.

Encourage critical thinking and the expression of views.

Promote foreign language communication in English.

Expected Outcomes:

Students will:

Have debating and public speaking skills.

Be able to analyze information and refute opposing views.

Debate Rules:

Two teams (3-6 members each): one Proposers team and one Opposers team.

Pre-assigned roles, with 2-minute timeouts allowed for consultation.

Two timekeepers track speaking and question time.

Non-participants can ask questions to practice language skills.

A student jury scores based on argument delivery, persuasiveness, and oratory.

Preparation Stages:

Choose a clear, balanced topic.

Form teams and assign roles (debaters, timekeeper, judges, reporters).

Collect and prepare arguments, refutations, and examples.

Develop public speaking skills through exercises, such as role-play speeches.

Plan speech order and responsibilities within each team.

Additional Exercises for Public Speaking Skills:

Speech Exercise: Students draw speech types and characters, then deliver a speech as that character.

Casting Exercise: Students develop film characters and try to convince "directors" (other students) to cast them.

"I Study as a Teacher": Students learn facts from prepared cards, then share interesting points with the class.

Висновки. Такі завдання є доволі ефективними та дійсно впливають на результат навчання, учні стають більш свідомими у даній темі, використання таких технологій покращує якість та рівень освіти та розвиває критичне мислення, комунікацію та адаптацію в різному середовищі.

Список використаних джерел:

1. Біла В.М, Дерев'яненко С.А. Формування соціокультурної компетенції учнів середньої і старшої школи засобами англійської мови . Таврійський вісник освіти. 2015. №3. С. 192-198.
2. Борцова Олена Юріївна. Дебати « Bulling at school: stop or do nothing?». («Булінг у школі: зупинити чи не робити нічого?») URL: <https://vseosvita.ua/library/embed/00134u-918c.docx.html>
3. Брецько І.І, Токар Л.О. Формування англомовної соціокультурної компетенції в учнів у процесі навчання іноземної мови//Мукачівський державний університет. С. 248-249.
4. Салі О. Сучасні інтерактивні технології у процесі формування соціокультурної компетентності здобувачів вищої освіти на заняттях англійської мови. Науковий вісник Ізмаїльського державного університету . Серія "Філологічні науки". Вип.47. С.81-89
5. Калініна Л.В, Калінін В.О. Формування соціокультурної компетенції учнів профільної школи з використанням інтерактивних технологій.// Вісник Житомирського державного університету. Вип. 54. Педагогічні науки. С.50-53